

انیمیشن یا پویانمایی، هنری است با قابلیت‌های ویژه آموزشی و اطلاع‌رسانی که می‌تواند نقش بسیار مهمی در انتقال دانش و مهارت‌های زندگی به کودکان و نوجوانان ایفا کند. انیمیشن زمان لازم برای انتقال مطالب آموزشی و اطلاعاتی را به یک چندم زمان شیوه‌های آموزش سنتی و حتی مرسوم در نظام‌های آموزشی فعلی تقلیل می‌دهد و این روش آموزشی را می‌توان برای استفاده‌ی عموم مردم جامعه رواج داد. یکی از واحدهایی که در کشور ما به تولید انیمیشن می‌پردازد و در این زمینه برخورد فعالی دارد، «کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان» است. به منظور آشنایی با فعالیت‌های کانون در زمینه‌ی انیمیشن، گفت‌وگویی با آقای محمدرضا کریمی صارمی، مدیر امور سینمایی کانون انجام داده‌ایم که در ادامه ارائه می‌شود. آقای محمدرضا کریمی متولد سال ۱۳۴۳ است. وی از ۲۰ سالگی به عنوان مربی عکاسی، در کانون پرورش فکری مشغول به کار شده است و هم اکنون، علاوه بر داشتن مسئولیت امور سینمایی کانون، دبیر جشنواره‌ی بین‌المللی انیمیشن یا پویانمایی تهران است. کریمی تاکنون ۱۶۰ فیلم تهیه کرده است که ۸۰ درصد آن‌ها در زمینه‌ی انیمیشن بوده‌اند.

گفت‌وگو با محمدرضا کریمی صارمی، مدیر امور سینمایی کانون و دبیر جشنواره بین‌المللی انیمیشن تهران

پویانمایی در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

نصرت‌الله دادار / فریبرز خسرویان

گذاشته شده است. در سال ۱۳۴۹ یا ۱۳۵۰، هنر انیمیشن در کانون شکل گرفت و به صورت سنتی، تولید آن آغاز شد که به صورت نقاشی، طلق و عروسک بود، ولی امروزه حدود ۹۵ درصد آثار انیمیشن، به صورت رایانه‌ای دو بعدی و سه بعدی یا اجرای دستی و نهایی در رایانه به صورت لایه چینی ساخته می‌شود. پس از انقلاب، کانون به طور جدی به هنر انیمیشن پرداخت و آثار بسیار خوبی تولید کرد که به

بلوک شرق اعزام شدند که نسل اول این افراد، آقایان زرین کلک، علی مراد، وکیل و فرد مقدم بودند. به طور کلی، دوره‌های آموزشی ما تا حدودی نزدیک به مکتب «زاگرب» از چک است. براساس تاریخچه‌ی سینمای ایران، قبل از این هم کسانی بودند که در وزارت فرهنگ و هنر، به تولید انیمیشن در حد یک یا دو دقیقه مبادرت ورزیده بودند و در این رابطه تجاربی داشتند. ولی پایه‌ی تولید انیمیشن، به صورت جدی، در کانون

○ کار انیمیشن در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از چه سالی آغاز شد؟
● ابتدا واحد انتشارات کانون در سال ۱۳۴۸ یا ۱۳۴۹ و سپس واحد امور سینمایی کانون تأسیس شد که تولید فیلم پویانمایی جزو وظایف اصلی آن است. واحد امور سینمایی چند زیرمجموعه دارد که شامل قسمت‌های ویدیو، موسیقی، عکس، استودیو صدا و آرشیو امور سینمایی می‌شود. در آن زمان، افرادی از سوی کانون برای آموزش به کشورهای

مراتب قوی‌تر و پرمحتواتر از آثار دوره‌های قبل بود. البته آثار قبلی نیز بسیار شاخص هستند، چون از سوی استادان بزرگی هم‌چون ممیز، **مثقالی و صادقی** ساخته شده‌اند. در دهه‌ی ۱۳۷۰ و دوران مدیریت آقای **چینی فروشان**، انیمیشن فعالیت خود را به‌طور جدی آغاز کرد. در این دوره، طرح راه‌اندازی هنرستان انیمیشن از سوی آقای چینی‌فروشان ارائه شد و در سال ۱۳۷۴ هم من طرح برگزاری اولین جشنواره‌ی مستقل انیمیشن را ارائه دادم. این طرح در سال ۱۳۷۵ مورد پذیرش قرار گرفت و جشنواره برگزار شد. امسال هم هفتمین دوره‌ی این جشنواره برگزار می‌شود.

جشنواره‌ی مستقل انیمیشن که هر دو سال یک بار برگزار می‌شود، جزو فستیوال‌های معتبر جهانی و یکی از پنج جشنواره‌ی بزرگ جهان است. از کشورهای گوناگون، آثار بسیار شاخصی در این جشنواره ارائه می‌شوند که در آخرین دوره، ۶۲ کشور در آن حضور داشته‌اند و اسفند امسال دوره‌ی هفتم این جشنواره را شاهد خواهیم بود.

○ مراحل تولید انیمیشن در کانون به چه صورت است؟

● به‌طور متوسط، کانون بین ۷ تا ۸ مورد فیلم انیمیشن در سال تولید می‌کند. تولید انیمیشن در کانون به صورت سنتی و دستی انجام می‌شود و از این‌رو مدت تولید، ۱۲ تا ۲۴ ماه به طول می‌انجامد. بنابراین، تولید سالانه متغیر است. سپس آثار تولید شده وارد کتابخانه‌ها می‌شود.

ما ۸۰۰ کتابخانه داریم و یکی از ۳۳ فعالیت کانون در مراکز فرهنگی و هنری تابعه، نمایش فیلم‌های کانون است که شامل انیمیشن هم می‌شود. اخیراً آموزش تولید انیمیشن در دستور کار مراکز فرهنگی و هنری ما قرار گرفته است، چرا که در طول برگزاری شش دوره جشنواره، بهترین مربیان هنری آموزش داده شده‌اند و اکنون به عنوان استاد در زمینه‌ی آموزش تولید انیمیشن به کودکان، فعالیت می‌کنند. بیش از ۵۰ مرکز کانون، آموزش تولید انیمیشن را در سطح کتابخانه‌ها انجام می‌دهند.

از حدود ۱۵ سال پیش از کتاب‌های موجود، فیلم و انیمیشن می‌سازیم که نام آن «کتاب فیلم» است. تا امروز بیش از ۳۰ تا ۴۰ مورد از کتاب‌های کانون به فیلم تبدیل شده‌اند. از پنج سال پیش فیلم‌های انیمیشن هم به کتاب تبدیل می‌شوند. این مجموعه، مجموعه‌ی بسیار ارزشمندی است که در مراکز و فروشگاه‌های کانون به فروش می‌رسد.

به این ترتیب، انیمیشن آرام‌آرام به کتابخانه‌ها راه پیدا کرد و کودکان ضمن آموزش‌های مورد نیاز، از طریق فیلم‌های انیمیشن نیز با این هنر آشنا می‌شوند. این فیلم‌ها که در اختیار رسانه‌های ملی نیز قرار می‌گیرند، فیلم‌های انیمیشن ما در بازارهای بین‌المللی، شرکت‌ها، انجمن‌ها و مراکز فرهنگی به فروش می‌رسند. تاکنون بیش از شش یا هفت عنوان کتاب درسی در دنیا براساس این فیلم‌ها تولید شده‌اند و در دست تدریس هستند. انجمن‌های زیادی در دنیا، این آثار را برای نمایش در مدارس خریداری می‌کنند.

ما دو واحد به نام «واحد سیار روستایی» و «واحد سیار شهری» داریم که توزیع کتاب و نمایش فیلم

در روستاها و شهرها را به عهده دارند. در برخی از روستاها، امکان ارسال کتاب برای بچه‌ها وجود ندارد و از این‌رو، یکی از وظایف واحد سیار روستایی، نمایش فیلم انیمیشن در این روستاها و گاهی اوقات مدارس و مساجد منطقه است.

○ در خصوص جشنواره پویانمایی بیشتر توضیح دهید.

● این جشنواره با وظیفه‌ای مستقل به صورت دو سال یک بار برگزار می‌شود. عموم مردم برای شرکت در این جشنواره آزادند و از کشورهای گوناگون نیز در این جشنواره شرکت می‌کنند. تعداد زیادی از برندگان جوایز در دوره‌های قبلی، در حال حاضر از فیلم‌سازهای کانون هستند. دوره‌های آموزشی و تخصصی خاصی هم در کنار این جشنواره وجود دارد. هم‌چنین، بازار فیلمی از سال گذشته راه‌اندازی شده که اولین بازار فیلم انیمیشن ایران است و در کنار جشنواره به مدت چهار تا پنج روز برگزار می‌شود. تمام شرکت‌های معتبر تولیدکننده انیمیشن ایران می‌توانند در این بازار غرفه بگیرند و تولیدات خود را عرضه کنند. از این طریق، حوزه‌های کارشناسی مانند آموزش و پرورش و رسانه ملی با این شرکت‌ها آشنا می‌شوند و سفارش کار می‌دهند.

○ استقبال کودکان ایرانی از فیلم‌های انیمیشن کانون چگونه است؟

● آن‌چه در کتاب‌خانه‌ها مشاهده می‌شود، خیلی خوب است. چرا که کیفیت را فدای کمیّت نکرده‌ایم.

همین‌که تولید یک اثر دو سال طول می‌کشد، نشانه‌ی کارشناسی و حساسیتی است که روی تولید به خرج داده‌ایم. اما متأسفانه، تولیدات انبوه تلویزیونی در دهه‌ی اخیر، آن هم بدون داشتن تجربه و ابزار مورد نیاز به آثار تولید شده لطمه زد. کودکان ما با انیمیشن‌های کانون ارتباط خوبی برقرار می‌کردند، ولی با تولیدات اخیر، به خاطر این‌که ادبیات ابتدایی در آن‌ها رعایت نمی‌شود، ارتباط ضعیف‌تری برقرار می‌کنند. از طرف دیگر، یک باره تمام مفاهیم مورد نیاز زندگی را در قالب انیمیشن اجرا کردند. سازمان‌های زیادی از انیمیشن بهره گرفتند که حوزه‌ی فعالیت‌های خودشان هیچ سنخیتی با این انیمیشن‌سازی نداشت. مثلاً امنیت یک کارگر را با یک انیمیشن بسیار ضعیف به تصویر کشیدند، چرا که در قالب انیمیشن یک سلسله محدودیت‌ها کنار می‌روند. به تصویر کشیدن سقوط کارگر از ۲۰ طبقه و سایر امکانات انیمیشن، باعث روی آوردن سازمان‌ها به این ابزار شده است. البته در برخی حوزه‌ها، از جمله راهنمایی و رانندگی و تبلیغات، موفق بوده‌اند به طوری که براساس کارشناسی‌های موجود، به میزان ۸۰ درصد از جرایم و تخلفات رانندگی با آن تیزرها کاسته شد. در برخی موارد هم از انیمیشن به درستی استفاده نشده و تأثیر عکس داشته است.

○ لطفاً چند نمونه از کارهای موفق انیمیشن خودتان را با توجه به در نظر گرفتن رسالت آموزشی کانون نام ببرید؟

● در کانون، فیلم‌خنثا و سرگرم‌کننده تولید نمی‌شود. تمام آثار ما مبتنی بر فکر و برنامه‌ریزی و با در نظر گرفتن نیاز آموزشی مخاطبان تولید می‌شوند. البته آموزش غیرمستقیم که جزو وظایف اصلی ماست. ما با نیازسنجی در خصوص مثلاً گذشت، فداکاری، خودباوری، الگوی مصرف و سایر موارد، روشی را انتخاب می‌کنیم که کودکان از این طریق به مفهوم برسند.

○ تعدادی از آثار انیمیشن کانون را نام ببرید؟

● مجموعه کارهای آقای «علی‌مراد»، «شنگول و منگول» و «مادر» که از گذشت و فداکاری حرف می‌زنند و کارهای دیگری که همه اهداف آموزشی را دنبال می‌کنند. اخیراً یک انیمیشن سه دقیقه‌ای ساخته‌ایم که سرگذشت سنجاب کوچکی است که روی شاخه‌ی درخت گیلاس خشک شده‌ی روی نهرآبی زندگی می‌کند. او می‌خواهد با تلاش، گیلاس خشک شده روی شاخه گیلاس را به دست آورد، ولی موفق نمی‌شود و در آخرین لحظه، گیلاس به آب می‌افتد. ناگهان یک ماهی گیلاس را با دهان بالا می‌آورد تا به سنجاب بدهد. بچه‌ها از این انیمیشن، درس گذشت و فداکاری می‌آموزند. بچه‌ها باید با آموزش‌های غیرمستقیم به این باورها برسند.

○ آیا در اهداف آموزشی خودتان به دنبال پرکردن جاهای خالی نظام آموزش رسمی هستید؟

● بله. در این خصوص پیشنهاد می‌دهیم و متقابلاً از پیشنهادها

○ جشنواره‌ی مستقل انیمیشن تهران که هر دو سال یک‌بار برگزار می‌شود، جزو فستیوال‌های معتبر جهانی جزو پنج جشنواره‌ی بزرگ جهان است

○ اخیراً آموزش انیمیشن، در دستور کار مراکز فرهنگی و هنری ما قرار گرفته است؛ چرا که طی برگزاری شش دوره جشنواره، بهترین مربیان هنری، آموزش داده شده‌اند و به‌عنوان استاد در زمینه‌ی آموزش انیمیشن به کودکان فعالیت می‌کنند

○ فیلم‌های انیمیشن ما در بازارهای بین‌المللی به شرکت‌ها، انجمن‌ها و مراکز گوناگون فروخته می‌شوند و تا کنون بیش از شش یا هفت عنوان کتاب درسی در دنیا براساس این فیلم‌ها تولید و تدریس می‌شوند

داد. دروس مذهبی را از طریق یک قصه‌گو و یا یک راوی خوب می‌توان آموزش داد. انیمیشن به دلیل قابلیت‌های بالقوه، می‌تواند در علوم نیز موفق باشد. در علم پزشکی، به خاطر تصویرسازی از طریق انیمیشن و سایر تصویرسازی‌های بسیار زیبا و کارآمد، جای کار فراوانی وجود خواهد داشت. سال گذشته در جشنواره، بخش ویژه‌ای برای آموزش فیزیک و پزشکی در قالب انیمیشن ایجاد شده بود.

○ استقبال سازمان‌های رسمی از این موضوع چگونه بوده است؟

● ما کارشناسان آموزش و پرورش و صدا و سیما را دعوت می‌کنیم تا در جشنواره حضور یابند و در خصوص فیلم‌های ما نظر بدهند. بسیاری از فیلم‌های ما به جشنواره‌ی رشد می‌روند. مثلاً ما تا یک‌ماه دیگر ۱۴ کلیپ آماده می‌کنیم که در آن‌ها بسیاری از مفاهیم ساده‌ی زندگی به تصویر کشیده شده‌اند. مثلاً گندم چیست و کشاورز در این خصوص چه زحماتی می‌کشد. یا لایه‌ها و اطراف نان چه ارزشی دارند که این به نوعی آموزش است.

○ چند رمان جدی در قالب انیمیشن ارائه کرده‌اید؟

● رمان بلند تاکنون کار نشده است، چرا که امکانات آن در کشور وجود ندارد.

البته با تلاش دوستان، تا دو سال آینده، فیلم‌های خوبی تولید می‌شوند، اما فیلمی که مانند «شرک» بتواند مخاطب را جذب کند و جریان‌ساز باشد، یک سرمایه‌گذاری

استقبال می‌کنیم. از آموزش و پرورش سفارش هم می‌گیریم. مثلاً یک فیلم در خصوص فواید شیر در مدارس ساخته‌ایم. در حال حاضر مشغول تهیه فیلم مستندی از پدافند غیرعامل هستیم. در برنامه‌های تلویزیونی به این اهداف توجه زیادی شده است. در حوزه‌ی بازی‌ها و سرگرمی‌ها نیز کارهایی در دست تولید داریم.

ما فیلم «قطار کودکی» را ساخته‌ایم و این براساس نیازسنجی کودکان بوده است. تا هم زندگی ریزعلی خواجوی به شکل امروزی بیان شده باشد و هم فداکاری و ایثار، به طور غیرمستقیم آموزش داده شود. این فیلم بهترین فیلم در مدارس خواهد بود تا به جای درس، نمایش داده شود.

در کره، یک کتاب درسی از روی فیلم‌های کانون تدریس می‌شود. ضمن این که «بچه‌های آسمان» در کره یک کتاب درسی است. شما می‌توانید گذشت و فداکاری را در قالب «سنگول و منگول» نشان دهید که ۱۹ جایزه جهانی دارد. انیمیشن یک ابزار است و فیلم مستند ابزار دیگری. در آموزش باید به این ابزار توجه کنیم.

○ نظام آموزش رسمی ما تا چه اندازه به این نتیجه رسیده است که از طریق انیمیشن می‌توان درس‌ها را بهتر آموزش دهد؟

● شاید همه‌ی دروس را نتوان با انیمیشن آموزش داد، ولی درس‌های زیادی را می‌توان از این طریق آموزش داد. مثلاً دروس ریاضی را به سادگی می‌توان با انیمیشن آموزش

○ ما دو واحد به نام واحد سیار روستایی و واحد سیار شهری داریم که توزیع کتاب و نمایش فیلم در روستاها و شهرها را به عهده دارند

○ باید کودکان نسل امروز، از طریق هنر انیمیشن و سایر ابزار، به خودباوری برسند. باید گذشت و فداکاری نسبت به هم‌نوعان خود را فرا بگیرند و هم‌چون نسل‌های گذشته که این گذشت و فداکاری را برای مثال در جبهه‌های نبرد متبلور ساختند، عمل کنند

○ اهداف آموزشی اگر با روش خاص و در قالب روایت بیان شوند، نتیجه‌بخش‌تر هستند

سنگین لازم دارد که سینمای ایران امروز توانایی آن را ندارد. ما از نظر استعداد، هیچ کمبودی نداریم. من به‌عنوان دبیر جشنواره که ۹۸ درصد از انیماتورهای ایران را می‌شناسم، با قاطعیت می‌گویم که از نظر نرم‌افزار و نیروهای کارآمد، هیچ کم و کاستی نداریم، ولی از لحاظ سخت‌افزاری و سرمایه‌گذاری دچار مشکل هستیم.

○ انیمیشن‌سازان ایران معمولاً کجا آموزش می‌بینند؟

● دانشگاه صدا و سیما در دوره‌ی کارشناسی و دانشگاه هنر در دوره‌ی فوق‌لیسانس انیمیشن مشغول فعالیت هستند و به زودی دوره‌ی دکترا نیز دایر می‌شود. تعدادی از دوستان نیز بورس تحصیلی خارج از کشور گرفته‌اند. ما از نظر علمی در این زمینه مشکلی نداریم، ولی در زمینه‌ی روش تولید، به آموزش نیاز داریم. برای مثال، یک فیلم سینمایی انیمیشن باید دوساله تمام شود تا مفاهیم و ادبیات آن کهنه نشوند. این فعالیت دشوار، به تعلیم در زمینه‌ی مدیریت تولید، اجرا و ادبیات نیاز دارد.

به‌طور کلی، در بخش سخت‌افزاری و تأمین بودجه، مشکلات زیادی وجود دارد. چه شرکتی توانایی سرمایه‌گذاری میلیاردی دارد؟ پس از تأمین بودجه چه اتفاقی می‌افتد؟ پروسه‌ی پخش آن چگونه باشد تا به درآمدزایی و تأمین هزینه‌های صرف‌شده بینجامد؟ مثلاً یک فیلم در کمتر از یک ماه در ۳۵۰۰ سینمای آمریکا یا اروپا اکران می‌شود. یعنی تیم قدرتمندی با سرمایه‌گذاری

کلان و برنامه‌ریزی دقیق، باعث درآمدزایی و اکران فیلم می‌شوند. ولی با ۱۰ تا ۱۵ سینمای ۵۰۰ نفره در یک ماه، یک‌هزارم هزینه‌ی تولید یک فیلم انیمیشن را هم نمی‌توانیم تأمین کنیم.

رسانه‌ی ملی ما یک اثر را به چه مبلغی خریداری می‌کند؟ رسانه‌ی تصویری ما در تأمین هزینه چه قدمی برمی‌دارد؟ از طرف دیگر، باید به ادبیاتی فکر کرد که بیرون از مرزها، کارآمد باشد.

رسالت تصویر این است که ایدئولوژی مذهبی، اعتقادی، سیاسی و اجتماعی ما را صادر کند و ضمن آموزش و تعلیم و تربیت کودکان ما، در آن طرف مرزها نیز تأثیرگذار باشد. بتواند به‌عنوان یک صنعت، علاوه بر درآمدزایی، انتقال‌دهنده‌ی حرف‌ها و عقاید ما هم باشد.

○ اولین کار انیمیشن کانون چه بود؟

● اولین را که نمی‌شود مشخص کرد، چون به خاطر نیاز، یک‌باره چند فیلم باهم تولید شدند. ولی کارهای آقایان مثقالی و ممیز، «دنیای دیوانه‌ی دیوانه» آقای زرین کلک، «رستم و اسفندیار» آقای علی‌اکبر صادقی، «چرا و چه‌طورها» که تلفیقی از تصاویر زنده و انیمیشن است و «دندان درد» آقای کیارستمی، جزو کارهای اولیه‌ی کانون هستند.

○ تا به حال چند دوره از جشنواره‌ی انیمیشن برگزار شده است؟ جایگاه ایران در این جشنواره‌ها چگونه بوده است؟

● شش دوره که در آخرین دوره، ۶۲

کشور در آن حضور داشته‌اند. ایران در این جشنواره‌ها جایزه‌های ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است. البته رقابت واقعی زمانی صورت می‌گیرد که در جشنواره‌های خارجی حاضر شویم؛ چرا که بحث میزبانی و حرمت میزبان در جشنواره‌های داخلی مطرح است. با این حال، آثار هنری بسیار شاخص و خاصی در ایران وجود دارند که شامل فیلم‌های کانون، پایان‌نامه‌های دانش‌جویی، جرقه‌هایی که در خانه‌ها زده می‌شوند و فیلم‌های تولیدی سازمان‌های خاص می‌شوند. به‌طور کلی، ما در حوزه‌ی فستیوالی نسبت به تولید انبوه موفق‌تر بوده‌ایم.

○ نقاط قوت و ضعف ما در دنیا در

زمینه‌ی هنر انیمیشن چیست؟

● در ادبیات، موسیقی و گرافیک نقاط قوت بسیاری داریم، به‌طوری که اگر این سه مورد به درستی کنار هم چیده شوند، نقاط ضعف تکنیکی ما خنثا می‌شود. اما در بحث سخت‌افزار ضعف زیادی داریم و جوانان ما با ابزار ساده‌ای فیلم‌سازی می‌کنند.

○ چگونه می‌توان این ضعف‌ها را جبران کرد؟

● تولید سالانه‌ی ما بیش از ۱۰ عنوان نیست که هر کدام حدود ۵ دقیقه زمان دارند. برای ایجاد حساسیت بیشتر روی این ۱۰ عنوان، باید حمایت‌های مالی بیشتری صورت گیرد. کارگردان‌ها معتقدند، اگر از لحاظ مالی حمایت شوند، مشکل سخت‌افزاری با صرف وقت بیشتر، تا حدی مرتفع می‌شوند. استفاده از موسیقی‌دان خوب و نیروهای کارآمد، به تولید آثار بهتری می‌انجامد. ولی

حرفی که نماینده‌ی کانون در اروپا به من زد، این بود که همه‌ی دنیا منتظرند که تولید همین ۱۰ عنوان نیز دایر بماند. واقعاً شرکت‌هایی که در دنیا آثار ما را می‌خرند، انتظار افزایش تعداد این آثار را دارند.

باید توجه داشت که حوزه‌های فرهنگ و هنر، تعلیم و تربیت و بهداشت، حوزه‌های درآمدزایی نیستند و باید به آن‌ها توجه داشت و برای اعتلای عملکرد آن‌ها هزینه کرد. مدرسه یا بیمارستان چگونه می‌تواند درآمدزا باشد؟ پس باید به گونه‌ای دیگر به آن توجه کرد.

● به نظر شما چه اقدامی باید کرد تا متولیان امور آموزش رسمی، به این روش آموزشی بیشتر بها بدهند.

● معتقدم، اعتماد متولیان باید جلب شود. مثلاً وقتی دو میلیارد روی یک فیلم انیمیشن سرمایه‌گذاری می‌شود که قرار است دو سال مراحل تولید آن به طول بینجامد، کسی که می‌خواهد این موضوع در زمان مدیریت او تحقق یابد، باید پروژه در زمان تعیین شده انجام بگیرد و ثمر بدهد. چرا که اگر مراحل تولید چند سال طول بکشد، تغییر مدیریت‌ها و اندیشه‌ها، باعث نیمه‌تمام ماندن پروژه می‌شود و اعتماد لازم به دست نمی‌آید.

شرکت‌های خارجی سرمایه‌گذار، زمان مشخصی را برای تولید یک فیلم انیمیشن لحاظ می‌کنند. ما در کشور نیروی انسانی و متخصص بسیاری داریم و می‌توانیم به عنوان مرکز تولید، فعالیت کنیم، ولی با توجه به نداشتن مدیریت و برنامه‌ریزی

مناسب، سرمایه‌گذاری مطمئنی نداریم.

پس از اعتمادسازی، باید به مدیران آگاهی بدهیم. بسیاری از مدیران ما با هنر انیمیشن آشنایی ندارند و جایگاه این مقوله را نمی‌دانند. اگر پنج فیلم آموزشی یک شرکت توانمند خارجی را روی میز یک مسئول قرار دهیم، مطمئناً سرمایه‌گذاری می‌کند.

شرکت‌های مشاور و متخصصی در دنیا هستند که وظیفه دارند، فیلم‌های هنری و آموزشی سراسر دنیا را واریسی کنند و آن‌هایی را که با اهداف آموزشی سازمان‌های موردنظرشان تطبیق دارند، بخرند و به آن سازمان‌ها بدهند. در مقابل هم درصدی می‌گیرند. این شرکت‌ها فیلم‌های کانون را می‌خرند و مورد استفاده قرار می‌دهند. این موضوع باعث تنوع و تحول آموزش می‌شود. از این طریق آموزش و پرورش نیز در زمینه‌ی تعلیم، به روش‌های جدیدی می‌رسد. این اتفاق در کشور ما هم باید بیفتد. به‌نظر من باید شرکت‌ها یا بخش‌هایی در وزارت آموزش و پرورش راه‌اندازی شوند که وظیفه‌ی جذب این فکرهای جدید را داشته باشند.

○ ارزیابی شما از جایگاه رشته‌ی انیمیشن در نظام آموزش رسمی کشور چیست؟

● جایگاه بسیار خوبی دارد. البته معتقد نیستم که رسانه‌ی آموزشی ۱۰۰ درصد انیمیشن باشد؛ چرا که خسته‌کننده می‌شود. انیمیشن به‌عنوان یک رشته‌ی هنری، باید آموزشگاه، مدرسه و دانشگاه داشته

باشد، ولی متأسفانه در حال حاضر ما فقط دانشگاه انیمیشن داریم. اخیراً هنرستان صدا و سیما نیز در خصوص انیمیشن راه‌اندازی شده است که دانش‌آموختگان این هنرستان، در دوره‌ی متوسطه، به مراتب قوی‌تر از دانشجویان دانشگاه خواهند بود؛ چرا که در دوران نوجوانی و بلوغ و در اوج استعداد، آموزش می‌بینند.

○ **با توجه به استقبال کودکان و نوجوانان از انیمیشن، چرا برای توسعه‌ی آن در نظام آموزشی کشور، به خصوص در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی اقدامی نمی‌شود؟ چه تلاشی کرده‌اید تا بخش آموزش رسمی کشور، به این موضوع جدی‌تر فکر کند؟**

● ما استعدادهای فراوانی در این زمینه داشته‌ایم که به خاطر نبود شرایط آموزشی، مورد استفاده قرار نگرفته‌اند. من به عنوان عضو «شورای هنر آموزش و پرورش» وظیفه‌ای در این زمینه نداشته‌ام. شاید در بخش آموزش، فعالیت‌های زیادی صورت گرفته باشد. مدیران رده بالای کانون، جلسات زیادی در این خصوص داشته‌اند. آقای چینی‌فروشان که از مدیران رده بالا و خودش از متخصصان انیمیشن و فیلم‌شناس است، تاکنون جلسات متعددی در این حوزه داشته است، تا به حال تأثیر زیادی داشته‌ایم. فیلم‌های مادر جشنواره‌های رشد جوایز اول را می‌گیرند. ما بیش از هزار جایزه‌ی جهانی داریم که متعلق به آموزش و پرورش هستند.

در دنیا اگر دانش‌آموزی یک

مقاله‌ی علمی بدهد، نمره‌ی درسی می‌گیرد، ولی این‌جا باید ۲۱۰ صفحه کتاب را حفظ کند. این حجم گسترده، استقبال دانش‌آموز از انیمیشن را کم می‌کند. به اعتقاد من می‌توان انیمیشن، فیلم مستند، مجسمه‌سازی و سایر ابزار را به مدارس برد و محیط آموزشی را از خشکی بیرون آورد.

جذابیت آزمایشگاه و کارگاه در مدارس برای چیست؟ برای تنوعی است که دارند. بچه‌های هنرستانی چرا موفق‌ترند؟ چون فنی‌تر بوده و در کارگاه حضور داشته‌اند.

دیروز یک کارشناس به من می‌گفت: «دخترم هر دقیقه می‌گوید یک سانتی‌متر چند میلی‌متر و چند دسی‌متر می‌شود؟ خواهرم از سوئد آمد و گفت: این دختر چه کار می‌کند؟ او نباید این مسئله را حفظ کند. در سوئد بچه‌ها را به جنگل می‌برند و به آن‌ها اهره می‌دهند و می‌خواهند که مثلاً سه سانت و دو میل تخته ببرند و بیاورند و به این طریق سانتی‌متر و دسی‌متر را به آن‌ها آموزش می‌دهند.»

ما هم می‌توانیم در یک کلاس چند تکه چوب به دانش‌آموزان بدهیم تا روش آموزش را مطمئن‌تر و متنوع‌تر کنیم. چرا فردی پس از چهار سال آموزش در حوزه‌ی علمیه، سخن‌ران خوبی می‌شود؟ به نظر من، روش تدریس حوزوی روش درستی است که این‌گونه ثمربخش، مفید و مطمئن است.

○ **با توجه به صحبت‌هایی که شد، چه انتظاری از مسئولان**

کشور، برنامه‌ریزان و به خصوص وزیر آموزش و پرورش دارید تا به طور اساسی مشکلات توسعه‌ی هنر انیمیشن مرتفع شوند و به مسائل آموزشی کودکان توجه شود؟

● معتقدم باید با این قضیه به طور جدی برخورد کرد و از تجارب استفاده‌ی بهینه به عمل آورد. روش آکادمیک، روش درستی برای رسیدن به هدف است، ولی تجربه نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. مسیرهای طی شده را نباید تکرار کرد. البته اتفاقات بسیار خوبی در آموزش و پرورش رخ داده‌اند، ولی عرضه غلط بوده است.

تمام کتاب‌های درسی ما فیلم‌های انیمیشن دارند، ولی ۹۰ درصد خانواده‌ها از این موضوع بی‌خبر هستند. در روستاهای صعب‌العبور ما، می‌توان به یک ویدیو پروژکشن و یک دی‌وی‌دی به ارتقای سطح علمی مدارس منطقه پرداخت. ما فیلم آموزشی داریم، ولی عرضه‌ی آن‌ها ضعیف است. زحمات زیادی کشیده شده‌اند که باید با توجه به آن‌ها و داشته‌های موجود و کارشناسی آن‌ها، اقدامات بعدی را صورت داد.

در شورای هنر آموزش و پرورش متوجه شدم، بزرگ‌ترین شرکت این منطقه‌ی آسیایی، آموزش و پرورش است که حدود ۴۰۰ سالن سینمایی خوب دارد. البته بالای یک هزار سالن وجود دارد که بسیاری از آن‌ها مثلاً صندلی یا ویدیو پروژکشن ندارند و به سادگی می‌توان آن‌ها را تجهیز کرد. می‌توان برای این سالن‌ها

○ حوزه‌های فرهنگ و هنر، تعلیم و تربیت و بهداشت، حوزه‌های درآمدزایی نیستند و باید به آن‌ها توجه داشت و برای اعتلای آن‌ها هزینه کرد

کردیم.
○ گزارش کاری از فعالیت‌های جشنواره و انیمیشن‌های تولیدی کانون دارید؟

● با مراجعه به سایت کانون با نام جشنواره‌ی پویانمایی، تمام اطلاعات در دسترس شما قرار می‌گیرد. از طرف دیگر، دبیرخانه‌ی دائمی، تمام اطلاعات را در قالب کاتالوگ و کتاب در اختیار شما قرار می‌دهد. فهرست نام فیلم‌ها و انیمیشن‌های تولیدی کانون به‌طور کامل در دبیرخانه‌ی دائمی وجود دارد.

برنامه‌ریزی کرد تا به این طریق، آموزش و پرورش به بزرگ‌ترین قطب تصویری ایران تبدیل شود. می‌دانید اگر تهیه‌کنندگان بفهمند ما با ۴۰۰ سالن، حاضر به اکران فیلم‌های آن‌ها هستیم، چه اتفاقی می‌افتد؟ آن‌ها براساس اهداف ما فیلم می‌سازند. آن زمان اهداف آموزشی ما با پشتوانه‌ی ۴۰۰ سالن سینمایی تحقق خواهد یافت که ۱۸ میلیون مخاطب کودک و نوجوان دارد. چه سرمایه‌ای بالاتر از این؟

پس ما باید داشته‌های خودمان را مشخص کنیم و سپس از تهیه‌کنندگان بخواهیم که براساس اهداف ما فیلم بسازند تا از حمایت‌های ما برخوردار شوند.

○ آیا هم‌زمان با برگزاری جشنواره، برای استفاده از تجارب جهانی، کارگاه‌های آموزشی اجرا کرده‌اید؟ استقبال چگونه بوده است؟

● کارگاه‌های آموزشی ما به‌صورت جذب از طریق فراخوان برگزار نمی‌شود مثلاً خانم گروت از آمریکا که معلم است، به مدت پنج روز به ایران آمد و برای ۳۰ نفر از کارشناسان ارشد انیمیشن مسلط به زبان انگلیسی دوره‌های آموزشی برگزار کرد. این کارشناسان سرمایه‌ی مملکت هستند و در مراکز گوناگون آموزش می‌دهند. مشکلی که وجود داشت، فرصت کم این ۳۰ کارشناس برای نشستن سر کلاس‌ها بود. پنج روز، روزانه ۱۲ ساعت! سال گذشته نیز پنج نشست تخصصی در حوزه‌ی صدا، موسیقی و ادبیات برگزار

